

# ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران



## ارائه پوستر

### بررسی ارتباط هوش اخلاقی با صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری: مروری نظام مند

زهرا عبدالمهی<sup>۱</sup>، مرضیه براهویی نوری<sup>۲</sup>، محمد حسین خانی<sup>۳</sup>، محمد حسین تکلیف<sup>۴</sup>، نگین فرید\*<sup>۵</sup>

#### چکیده

هوش اخلاقی به معنای توانایی ذهنی افراد در درک درست از غلط، داشتن ارزش‌های اخلاقی و پایبندی به آن‌ها در عمل، به صورت نشان دادن رفتار درست است. صلاحیت بالینی نیز، ترکیبی از اصول اخلاقی و ارزش‌ها و نگرش‌ها و نشان دادن آن‌ها در دانش و مهارت عملی است. رعایت معیارهای اخلاقی در عملکرد پرستاری می‌تواند به ارتقاء کیفیت خدمات منجر شود. در جست‌وجوی ما، مروری جامع در این زمینه یافت نشد؛ لذا، این مرور نظام‌مند به منظور بررسی ارتباط هوش اخلاقی با صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری صورت گرفت. در این مطالعه، جست‌وجویی گسترده با کلیدواژه‌های مرتبط با هوش اخلاقی، صلاحیت بالینی، پرستاران، دانشجویان پرستاری، در پایگاه‌های بین‌المللی Web of Science Core Collection, PubMed/Medline, Scopus, و موتور جست‌وجوگر Google Scholar و پایگاه‌های ملی IRANDOC و SID و Magiran صورت گرفت. در جست‌وجوی اولیه، ۱۵ مطالعه به دست آمد. معیار ورود، مطالعات منتشرشده به زبان فارسی و انگلیسی بودند. ادبیات خاکستری خارج شد. محدودیت زمانی اعمال نشد. پس از حذف نمونه‌های تکراری و نقد با ابزارهای مربوطه، در نهایت، پنج مطالعه تجزیه و تحلیل شدند. ملاحظات اخلاقی نبود سوگیری در مراحل انتخاب، استخراج، تحلیل و طبقه‌بندی شواهد رعایت شد و چکیده طبق PRISMA گزارش شد. مروری بر مطالعات نشان داد، هوش اخلاقی با صلاحیت بالینی، رابطه‌ی مثبت معناداری دارد. این هم‌بستگی در برخی مطالعات بین تمام ابعاد هوش اخلاقی و شایستگی بالینی نمایان شد. در مطالعه‌ی نشان داده شد، میان هوش اخلاقی و صلاحیت بالینی و استدلال اخلاقی هم‌بستگی مثبت معنادار وجود دارد که این روابط از فاکتورهایی مانند سن، سابقه‌ی کاری، وضعیت شغلی تحصیلی و مقام فرد اثر پذیرفته‌اند. در مطالعه‌ی دیگر نیز مشخص شد که هوش اخلاقی می‌تواند به بهبود احساس خودکارآمدی بالینی دانشجویان کمک کند. از سویی بیان گردید، معدل و هوش اخلاقی دانشجویان در پیش‌بینی امتیاز شایستگی بالینی، یاری‌رساننده است؛ همچنین اشاره شد که هوش اخلاقی، توانایی پیش‌بینی صلاحیت بالینی پرستاران را دارد. با توجه به یافته‌ها به نظر می‌رسد، توجه به هوش اخلاقی می‌تواند صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری را بهبود ببخشد و کیفیت مراقبت از بیماران را ارتقا دهد. پیشنهاد می‌شود، مطالعات آینده به طراحی برنامه‌های آموزشی متمرکز بر هوش اخلاقی بپردازند و تأثیر آن را بر شایستگی بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری ارزیابی کنند. **واژگان کلیدی:** هوش اخلاقی، صلاحیت بالینی، پرستاران، دانشجویان پرستاری.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۴/۲۵

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه سلامت جامعه، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران.
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
۴. مرکز تحقیقات پزشکی دریایی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران.
۵. کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: [neginfarid.79@gmail.com](mailto:neginfarid.79@gmail.com)

مجله سالیانه  
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

# Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress



Poster Presentation

## *Investigating the Relationship Between Moral Intelligence and Clinical Competence of Nurses and Nursing Students: A Systematic Review*

Zahra Abdollahi<sup>1</sup>, Marzieh Barahooei Noori<sup>2</sup>, Mohammad Hossein Khani<sup>3</sup>, Mohammad Hossein Taklif<sup>4</sup>, Negin Farid<sup>\*5</sup>

**Published:** 16 July 2025

1. Master's student, Department of Medical Surgical Nursing, Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

2. Master's student, Department of Community Health, Faculty of Nursing and Midwifery, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran.

3. Master's degree student in nursing, Student Research Committee, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

4. Marine Medicine Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

5. Master's student in Medical Surgical Nursing, Student Research Committee, Department of Medical Surgical Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*\*Corresponding Author*

**Email:** [neginfarid.79@gmail.com](mailto:neginfarid.79@gmail.com)

### Abstract

Moral intelligence encompasses an individual's ability to discern right from wrong, possess ethical values, and demonstrate ethical behavior in practice. Clinical competence, a crucial aspect of nursing practice, encompasses a combination of knowledge, skills, and attitudes, including adherence to ethical principles. This systematic review aimed to investigate the relationship between moral intelligence and clinical competence among nurses and nursing students. A comprehensive literature search was conducted using keywords related to "moral intelligence," "clinical competence," "nurses," and "nursing students" in major international databases, including Web of Science Core Collection, PubMed/Medline, Scopus, and Google Scholar, as well as national databases such as Irandoc, SID, and Magiran. The search included publications in Persian and English with no time limitations. After removing duplicates and screening the initial 150 identified studies, five studies met the inclusion criteria. Ethical considerations, including minimizing bias in the selection, extraction, and analysis of evidence, were adhered to throughout the review process. The abstract adheres to PRISMA guidelines for reporting systematic reviews. The review revealed a significant positive correlation between moral intelligence and clinical competence across various dimensions. Studies demonstrated that higher levels of moral intelligence were associated with improved clinical competence, including ethical reasoning and clinical self-efficacy. Factors such as age, work experience, educational status, and individual rank were found to influence this relationship. Additionally, some studies indicated that moral intelligence could predict clinical competence scores, while others demonstrated that it could be a significant predictor of clinical competence alongside other factors such as Grade Point Average (GPA). This systematic review provides evidence for a significant positive relationship between moral intelligence and clinical competence among nurses and nursing students. Enhancing moral intelligence through targeted educational interventions can contribute to improved clinical competence and ultimately enhance the quality of patient care. Future research should focus on developing and evaluating educational programs designed to enhance moral intelligence in nursing education and practice.

**Keywords:** Moral intelligence, Clinical competence, Nurses, Nursing students, Systematic review.

